

je malo! Odveč bi bilo torej „Ilustrovani narodni koledar“ še posebej priporočati v nakupovanje!

— a —

Slovenska jezikovna vadnica za tesno združeni pouk v slovnici, pravopisju in spisju. III. zvezek. Spisala H. Schreiner in dr. J. Bezjak. Na Dunaju. Založil F. Tempsky. 1905. Cena 80 h. — V čem obstoji prednost te vadnice in njenih dveh prednic, je povedano že v naslovu. Taka knjiga uči jezik res rabiti, ne samo umevati njegov sklad, dočim se je prej učil jezik le kot nekak predmet za študije, ne pa kot orodje, ki ga je treba vzeti kar v roke, — Naše „vadnice“ začrtavajo in često docela opravljajo ves popravek jezikovnega vadništva. Zgledi, pravila in metodika, vse je tu; učenec se nauči obenem slovnice, novih besed, govora in pisave. Posebno izborne se mi zde vaje v spisju, ki so vzoren zgled, kako se mladina navaja neprisiljeno k samotvornosti. — S kakima dvema teorijama — pretirano Kernovima — se ne skladam; pa to bomo pedagogi že med seboj opravili; take divergencije pa splošne pohvalne sodbe seveda nikakor ne omajajo.

Dr. Jos. Tominšek.

Fran Hrčič: U sumraku. Drama u četiri čina. Samobor 1905. Cena K 1'60. V hrvaškem slovstvu izide vsako leto na dan nekaj izvirnih dramskih spisov in „hrv. zem. kazalište“ v Zagrebu odpira svoj hram rado domačim novitetam. Tudi Hrčičeva drama se je že igrala. — Hrvaški dramatik se osobito radi oprijemljejo zgodovinskih snovi; tu jim je odobravanje pač najprej osigurano, ker se da v takih spisih neprisiljeno udarjati na patrijotično struno, ki zazveni takoj v srcih gledalcev. Hrčičeva drama pa ni zgodovinska, a posvečena je sujetu, ki za zgodovinskim tudi pri Slovencih najbolj zgrablja maso občinstva: narodnemu življenju. „U sumraku“ je prav dobra „narodna igra“ v ožjem pomenu: živa uprizoritev hrvaškega seljaškega življenja. V posebno hvalo gre igri, da ni zvarjena po receptu trivijalnih „Volksstücke“, ki so jim ingrediencije: kmetška robotost kot surogat za dovtipnost, surovost za šaljivost, pest, kol in kletve za motivacijo! Ne! [Ta igra je vseskozi temperirana z oduševljenostjo; poje se seveda tudi tu, pije in napiva, brijejo se norci, pleše se kolo in vrši se obligatno ženitvanje, a kmet ni in nikoli ne postane kmetavs.

Zgodba je tista stara in vedno nova: sreča in nesreča v ljubezni. Mlada, lepa žena, star, a bogat mož, po njegovi smrti ljubimstvo z mladim, vrlim hlapcem, ovire pri združitvi, združitve, krivda na obeh straneh, konec: on je postal njej na ljubo ubijalec, ona pa bo skočila njemu na ljubo v vodo — to so postaje v jako bogatem dejanju. Prizori so zelo učinkoviti in spretno sporejeni; eno pa se nam zdi prisiljeno in nenaravno — žal, da je to baš glavna kriza, ki določuje pravec vsej drami: nemogoče je, da bi se mladi Niko, ljubimec lepe vdovice Ole, odpoval tako po bliskovo in res odurno svoji goreče ljubljeni gospodarici, samo zato, ker mu Grga naprosto očita, da bi si rad pridobil lepo posestvo svoje ljubice. Pretiranost te občutljivosti čutimo tem bolj, ker Niko, dotlej nam skoraj neznana oseba, nikjer ne kaže tako radikalno trdega značaja. — Vdova Ola pa, glavna oseba v drami, kar živi pred nami; osebno nam ta strastna, ognjevitna ženska ne ugaja povsod, a v razvoju drame je ona vselej na svojem mestu.

Dr. Jos. Tominšek.

R. Katalinić Jeretov: S moje lire. Pjesme. U Zagrebu 1904. (Zabavna knj. „Mat. hrv.“, svez. 170.—171.)¹⁾ Črez dobo dolgih dvajsetih let se raztezajo pesmi,

¹⁾ Ocena te knjige se nam je poslala od dveh strani. Eno smo prinesli že v oktobrski številki. Mislimo, da ustrezemo našim čitateljem, če priobčimo še drugo, ker je pisana s povsem drugega vidika.